

Staatssecretaris Rechtsbescherming
Turfmarkt 147
2511 DP DEN HAAG

Postbus 20015
2500 EA Den Haag
070 342 43 44
voorlichting@rekenkamer.nl
www.rekenkamer.nl

datum 15 mei 2025
betreft Reactie op brief met referentie 6285698 betreffende het voornemen tot oprichting stichting rechtshulp- en antidiscriminatie voorziening Caribisch Nederland

Geachte heer [REDACTED]

Per brief van 8 april 2025 heeft u mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, op grond van artikel 4.7 lid 4 van de Comptabiliteitswet 2016 (CW 2016) verzocht om overleg over het voornemen tot oprichting van een stichting voor rechtshulp- en antidiscriminatievoorziening Caribisch Nederland (hierna: de stichting). Wij sturen onze reactie op dit verzoek zowel naar u als naar de minister van BZK.

U geeft aan dat u er de voorkeur aan geeft om een gecombineerde voorziening op te richten voor zowel de rechtshulp als de antidiscriminatievoorziening, met als rechtsvorm een lokale Caribische stichting. De antidiscriminatievoorziening wordt – als het voorstel voor de Wet bescherming tegen discriminatie op de BES wordt aangenomen – een wettelijke taak. Dit wetsvoorstel ligt momenteel bij de Eerste Kamer. Wij merken op dat het wetsvoorstel invloed heeft op onze taak en bevoegdheden omdat er een rechtspersoon met een wettelijke taak (rwt) ontstaat. Daarom had de minister van BZK het wetsvoorstel voor overleg moeten voorleggen aan de Algemene Rekenkamer, op grond van artikel 7.40 van de CW 2016. Aangezien het wetsvoorstel al door de Tweede Kamer is aangenomen, heeft de Tweede Kamer helaas geen kennis kunnen nemen van ons advies.

De rechtshulpfunctie van de stichting is op dit moment nog geen wettelijke taak. Wij benadrukken dat, wanneer u de rechtshulpfunctie een wettelijke basis wil geven, u op grond van artikel 7.40 van de CW 2016 tijdig overleg met de Algemene Rekenkamer dient te voeren over het wetsvoorstel.

Over het voornemen tot oprichting van de stichting is op ambtelijk niveau overleg gevoerd tussen medewerkers van de Algemene Rekenkamer en medewerkers van de ministeries van JenV en BZK.

Met deze brief brengen wij enkele inhoudelijke punten met betrekking tot de nadere invulling van toezicht en verantwoording onder uw aandacht. Daarnaast beschrijven we de taak en bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer bij de op te richten stichting.

Inhoudelijke aandachtspunten bij het voorstel

Belang van een toezichtarrangement voor een wettelijke taak

Het feit dat de stichting voor de antidiscrimatievoorziening een wettelijke taak krijgt, brengt met zich mee dat de minister van BZK op grond van artikel 6.2 onder c van de CW 2016 de verantwoordelijkheid heeft om toezicht te houden op de doelmatige en doeltreffende uitvoering van deze wettelijke taak en het beheer van publieke financiële middelen door de stichting. Op het moment dat de rechtshulp taak ook een wettelijke basis krijgt, heeft u als staatssecretaris Rechtsbescherming die verantwoordelijkheid ook.

Omdat elke wettelijke taak uniek is, wijzen wij u erop dat het belangrijk is dat de minister van BZK tijdig een toezichtarrangement opstelt. In dit arrangement wordt vastgelegd hoe de verantwoordelijke minister invulling wil geven aan zijn taken en bevoegdheden ten aanzien van de rwt en hoe zij toezicht wil houden op de taakuitvoering en het beheer van de publieke middelen door de stichting. Het toezichtarrangement behoort aan te sluiten op de visie op toezicht van het betrokken departement. In dit geval is het daarnaast belangrijk dat het toezichtarrangement ingaat op de rolverdeling tussen beide bij de stichting betrokken bewindspersonen.

Verantwoording over de subsidie

U heeft aangegeven dat er één subsidiebeschikking komt die door de minister van JenV, mede namens de minister van BZK, zal worden geslagen. De subsidievoorwaarden voor de op te richten stichting moeten nog worden uitgewerkt. Wij bevelen u aan om in de subsidiebeschikking toezicht op en verantwoording van de te verstrekken subsidies zodanig vast te leggen dat beide betrokken ministers goed zicht hebben op een juiste besteding van de te verstrekken subsidie.

De Algemene Rekenkamer hanteert als norm dat de jaarverantwoording van een rwt vergezeld gaat van een verklaring over de rechtmatige besteding van de publieke

middelen en dat hierop controle plaatsvindt door een accountant (tenzij dit aantoonbaar ondoelmatig is). De statuten van de op te richten stichting voorzien niet in een dergelijke controleverklaring maar slechts in onderzoek van de jaarrekening van de stichting door een registeraccountant of een deskundige. Wij geven u in overweging om vast te leggen dat dit onderzoek uitmondt in een controleverklaring, waarin ook aandacht wordt besteed aan de rechtmatigheid.

Taak en bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer bij de stichting

Zoals hierboven beschreven heeft de stichting voor de antidiscrimatievoorziening een wettelijke taak. De andere taak van de stichting, rechtshulp, is vooralsnog geen wettelijke taak. Voor beide taken ontvangt de stichting subsidie ten laste van de rijksbegroting. Wij maken u erop attent dat de Algemene Rekenkamer daarom bevoegd is om onderzoek ter plaatse te verrichten op basis van artikelen 7.24 onder a en b en 7.34 van de CW 2016. Het onderzoek kan gericht zijn op oordeelsvorming over het door de minister gevoerde beleid en het uitgeoefende toezicht. Ten aanzien van rwt's kan de oordeelsvorming ook gericht zijn op het beheer van de publieke middelen en de uitvoering van de wettelijke taak door de rwt zelf (artikel 7.25 CW 2016).

Verdere proces

Wij verzoeken u een afschrift van deze brief mee te sturen aan de Staten-Generaal bij uw voornemen tot oprichting van de stichting. Wanneer u de voorhangprocedure inzet, zullen wij deze brief tevens op onze website www.rekenkamer.nl publiceren.

Algemene Rekenkamer

